

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Nasilja nad Primorci.

Težke in vznemirjajoče vesti prihajajo iz Primorja. — Po vrsti vsi naši listi so bili posvarjeni in samo še eno posvarilo in po italijanskem tiskovnem zakonu bodo prenehali vsi slovenski listi. Učiteljska zveza jugoslovenskih učiteljev je razpuščena in vse njeno delovanje ustavljeno. Raznarodovalna akcija je v polnem cvetju in skoraj ne bo slovenskega šolarčka, ki ne bi bil član fašistovske raznarodovalne organizacije. In še ni konec nasilja. Od delavca do advokata se mora vse organizirati v fašistovskih sindikalnih organizacijah in tudi to nasilstvo je le prižetek novih. Že se pripravlja razpust slovenskih sportskih društev in že se pripravljajo nove odredbe, ki naj zlojijo tudi vsako gospodarsko moč našega naroda.

Težke vesti prihajajo iz Primorja in žalost ter jeza se polasča svobodnega jugoslovenskega naroda. Ampak tudi pri tej priliki pravimo, da so napačni tudi najbolj ogorčeni protesti, da so smešne prav vsake napovedi obračuna in da je že skrajni čas, da prenehamo na krivice odgovarjati s frazo! Treba odgovoriti z delom, treba ogorčenje spremeniti v požrtvovalnost in treba frazo nadomestiti z voljo. Samo v tem je rešitev in nobene druge ni!

Niti za vinar niso fašisti na slabšem in niti za vinar niso naši bratje na boljšem, pa naj jim v Ljubljani izrečemo še tako zanosne tirade. Vse te fraze so znak naše neresnosti in zato tudi v ohranilo fašistom, da sežejo še po težjih nasiljih.

Naša rešitev je le v delu in to ponavljamo neprestano. V požrtvovalnem, sistematičnem in metodičnem delu za narod, za državo. Naravnost žareti od pravega svobodoljubja mora naša Jugoslavija in nihče ne izbrše iz srca Primorja in ljubezni do Jugoslavije. Vzor dobro upravljanje in res demokratične države mora biti Jugoslavija in zvesta do nje ostane neomajna tudi preko državnih mej.

Zakaj samo od take države more pričakovati brat v tujini pomoči. Le tisti, ki si zna sam pomagati, more pomagati tudi drugim. Na nas vseh je, da podamo dokaz, da si Jugoslavija zna pomagati. Danes tega dokaza še nismo podali in zato je tudi naš ugled v tujini majhen.

V tem pa je tudi vzrok, da so vsi naši glasovi o zatiranju bratov v tujem svetu brez moči in brez učinka. Skrbeti moramo, da bo Jugoslavija uživala v tujem svetu ugled, ker ta ugled bo najmočnejša zaščita za naše brate v tujini. Delo za državo, za demokratično in svobodoljubno — ne reakcionarno in absolutistično — državo je prva in najsigurnejša pomoč bratom v tujini. In to pomoč moremo dati.

Drugo pa je, da se že neha enkrat v našem tisku tista neresna pesem o irendentizmu. Nikomur ni koristila še ta pesem in niti tistim političnim otrokom, ki pri vsaki priliki in nepriliki paradižajo njo, pač pa je mnogo škodovala nam vsem, ker je nas in naše težnje samo kompromitirala.

In še eno stvar! Težka zmoti je mnenje nekaterih ljudi, da so oni zlasti poklicani, da rešujejo narodno-obrambna vprašanja. Nasprotno! Ta vprašanja so stvar vsega naroda, ali pa je sploh izključeno, da bi bila ugodna za nas rešena.

Najtežje vprašanje je vprašanje naših bratov v tujini in zlasti sedaj, ko jih zadeva val novega preganjanja, a jim mi ne moremo dati nobene prave pomoči.

Popolna razcepljenost med radikalnimi volilci.

Beograd, 5. avgusta. Kakor javljajo iz notranjosti, se pojavlja pri sestavi list za občinske volitve velika razcepljenost, zlasti velja to za radikalno stranko po mestih. Tako so razcepljene radikalne liste v Kragujevcu, Nišu, Mitrovici, Ku-

manovu, Čačku, Kraljevu in Užicah. V zadnjem času je prišlo do razkola tudi v Požarevcu, kjer je bil v poslednjem momentu znani radikal Dušan Živojinović črtan iz odborniške liste.

Bobić bo izključen iz radikalne stranke.

Beograd, 5. avgusta. Včeraj je bila v hotelu »Pariz« konferenca krajevnega odbora radikalne stranke, na kateri se je razpravljalo o Bobićevem postopanju in njegovi nediscipliniranosti, ker vzlic sklepu glavnega odbora postavlja svojo listo. Bil je podan predlog, da se Bobić izključi iz stranke in da se ta izključi objavijo s posebnim proglasom na meščane. Došlo pa ni do nikakega sklepa o tem vprašanju.

Beograd, 5. avgusta. Včeraj je bila v kavarni »Sarajevo« konferenca pristašev Bobića. Na tej konferenci je sodeloval tudi Ljuba Živković. Govorilo se je o agitaciji, o razporedu in načinu zborovanj in nato še o tem, kako bi se preprečila izključitev Bobića iz radikalne stranke. Sklenilo se je, da se intervenira na najvišjem mestu stranke, da se Bobić ne izključi, ker bi to bilo pogubno za stranko.

ŠE NOBENA KANDIDATNA LISTA NI V BEOGRADU PREDLOŽENA.

Beograd, 5. avgusta. Nobena kandidatna lista za beograjske občinske volitve še ni izročena prvostopnemu sodišču in ni potrjena. Najdaljši rok je do petka. Volilcev je 28 tisoč, dočim jih je na zadnjih volitvah bilo 26 tisoč. Vse liste so že gotove, samo sodišču še niso predložene.

PROTI TERORJU V SRBIJI IN ČRNI GORI.

Beograd, 5. avgusta. Predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidović je sinoči izjavil novinarjem, da se bo danes sestal glavni odbor demokratske stranke, da definitivno razpravlja o vprašanju občinskih volitev v Srbiji in Črni Gori.

Beograd, 5. avgusta. Demokratski klub je imel sejo, na kateri se je razpravljalo o terorju v Kumodragi, kjer so prišli na demokratsko zborovanje radikali in ga hoteli razbiti. Tu je prišlo do razračunavanja, v katerem je bil radikalni kandidat težko ranjen z nožem. Več jih je bilo lažje ranjenih. Gnječa je bila taka, da policija ni mogla intervenirati in ni nihče hotel poslušati njenih ukazov.

MINISTRI SE VRAČAJO.

Beograd, 5. avgusta. Za danes se pričakuje prihod ministra financ dr. Perića, ki je bil nekoliko dni v Ljubljani.

Zagreb, 5. avgusta. Sinoči so z brzim vlakom prispeli z Blede v Zagreb dr. Ninčić, minister za agrarno reformo dr. Šibenik in minister na razpoloženju Stjepan Radić, ki je bil včeraj dopoldne v avdienci pri kralju. Dr. Ninčić in dr. Šibenik sta spremila Radića na njegovo stanovanje in ob 9. in pol nadaljevala svoje potovanje v Beograd.

Beograd, 5. avgusta. Včeraj je prispel sem minister za kmetijstvo in vode Ivan Pucelj in podsekretar ministrstva javnih del dr. Pernar.

MINISTRI REFERIRAJO.

Beograd, 5. avgusta. Pri predsedniku vlade Uzunoviću je bil popoldne minister za kmetijstvo in vode Pucelj in mu je poročal o vprašanjih svojega resora. Tudi minister za socialno politiko Milan Simonović je poročal predsedniku vlade o stvareh svojega resora.

Zato pa je treba to vprašanje reševati s posebno resnostjo in zato proč s frazami, proč s paradiranjem, proč z igranjem o irendentizmu, in na delo, na vztrajno, tiho in neopaženo delo, zakaj samo v tem je rešitev!

INVALIDSKE PODPORE NE BODO ZNIZANE.

Beograd, 5. avgusta. Sinoči je predsednik vlade Uzunović izjavil novinarjem, da mu ni znano, da bi bila vlada sklenila kako redukcijo invalidskih podpor. Invalidi so lahko mirni v tem pogledu.

POSL. PUŠENJAK ODKLONIL ODLIKOVANJE.

Beograd, 5. avgusta. Narodni poslanec SLS Vlado Pušenjak je odklonil to odlikovanje, ker smatrata on in njegova stranka, da je ta proračun škodljiv za narod in da ne prevzame nikake odgovornosti za ta proračun.

USTANOVI SE POSEBNA CENTRALA DENARNIH ZAVODOV.

Beograd, 5. avgusta. Za jačjo kontrolo denarnih zavodov se dela v ministstvu trgovine in industrije na to, da se ustvari posebna ustanova, ki naj bi bila centrala denarnih zavodov v celi državi. Komisija, ki je bila odredjena, je že gotova s svojim elaboratom. Centrala bi se brigala tudi za sigurnost vlagateljev.

PAŠIĆ SE VRNE KONCEM AVGUSTA V BEOGRAD?

Beograd, 5. avgusta. Danes odpotuje Pašić s svojim sekretarjem Sokolovićem in V. Jankovićem v Eviennes les Bains. Tam ostane samo kakih 14 dni, tako da bi se povrnil v Beograd 20. avgusta. Radikali sodijo, da bo Pašić sodeloval v političnem življenju, samo si bo vzel enega pomočnika. Ta bi naj bil dr. Laza Marković ali dr. Ninčić.

BREZREZULTATNA SEJA PAŠIĆEVCEV.

Beograd, 5. avgusta. Včeraj so radikalni narodni poslanci iz Pašićeve okolice imeli konferenco v predsedništvu vlade. Na tej konferenci so razpravljali največ o beograjskih občinskih volitvah, a niso nič končnega sklenili. Trdi se, da od Pašića do danes še niso dospela nobena navodila.

TUDI DR. NIKIĆ JE OPTIMIST.

Beograd, 5. avgusta. Sinoči je bilo iz ministrstva za šume in rudnike izdano poročilo, v katerem se napada Stjepan Radić. V poročilu je rečeno, da je Radić obupan, ker ga zapuščajajo hrvatske mase, ki gredo z dr. Nikićem. Dalje je rečeno, da dr. Nikić dela s svojo poštenostjo in avtoriteto, a ne s silo.

Izjava dr. Korošca.

Beograd, 5. avgusta. Dr. Korošec se je mudil dva dni v Beogradu in je včeraj izjavil novinarjem: Na situaciji ne najdem nič novega. Koalicija najmočnejše parlamentarne stranke radikalov in najcenejše skupine radičevcev se nadaljuje. Stjepan Radić ima grandiozne politične koncepcije, a nima nikake politične taktične erudicije. Uzunović ima le dober jezik. On je dosleden sebi. Pokazal so je za slabega ministra, pokazal se je za slabšega predsednika vlade. On je dosedaj še v vsakem resoru odpovedal, bil je nedelaven minister, pa je tak tudi kot predsednik vlade. Nihče še dosedaj ni tako kompromitiral politične morale kakor Stjepan Radić, ki je danes obljubil to, kar jutri ni mogel izvesti. Nihče ni tako diskreditiral parlamentarizma ko nesposobni Uzunović. Vsi neprijatelji parlamentarizma in diktatorskih metod imajo svoje veliko veselje nad Uzunovićem in Radićem. Nikdar se ni gazila svoboda naroda tako kakor sedaj. V sedanjem volilnem boju za občinske volitve je že 7 mrtvih. Narod vse to vidi, občuti in je nezadovoljen, čeprav molči in trpi. To je slika današnje situacije.

KOROŠEC SE VRNIL V LJUBLJANO.

Beograd, 5. avgusta. Sinoči se je povrnil v Ljubljano dr. Korošec, ki se je mudil v Beogradu in imel tu važne konference s predsedniki ožje opozicije. Njegovo bivanje v Beogradu se spravlja v zvezo z bližnjimi izpremembami v vladi.

BOLGARSKA VLADA PODPIRA KOMITE.

Beograd, 5. avgusta. Sinoči se je doznalo, da naša vlada razpolaga z dokumenti, iz katerih je razvidno, da bolgarska vlada ne samo tolerira bolgarske komite, ampak jih tudi aktivno podpira in sodeluje v komitski akciji. Zaradi tega je stališče naše vlade proti Bolgarski tem ostrejšje.

ZOPET KOMBINACIJE O REKONSTRUKCIJI VLADE.

Beograd, 5. avgusta. Vsled smrti ministra za pravosodje neprestano krožijo razne kombinacije o rekonstrukciji vlade. Včeraj so se razširile vesti o razširjenju koalicije. To razširjenje naj bi se poleg demokratov izvedlo z Nikićevo skupino, ki bi se ji pridružili hrvatski federalisti. Ta politična skupina bi dobila dva ministra, eden bi bil dr. Nikić, a drugi minister za pravosodje. Kot kandidat za to mesto se imenuje dr. Ladislav Polić. Resni politični krogi zavračajo to vest kot izmišljeno in tendenciozno.

KONGRES PRAVNIKOV.

Beograd, 5. avgusta. Dosedaj so vsa ministrstva izdala odločbo, da se uradnikom, ki se prijavijo za kongres pravnikov v Ljubljani, dovolijo posebni dopusti od 7. do 15. avgusta.

SOŽALJE DVORA VSLED SMRTI GJURIČIĆA.

Beograd, 5. avgusta. Danes je predsednika vlade Uzunovića posetil minister dvora Janković, da je v imenu dvora izrazil sožalje zaradi smrti ministra za pravosodje Marka Gjuričića. Interesiral se je tudi za pogreb umrlega Gjuričića.

NAŠ POSLANIK V BUDAPEŠTI NASTOPI SLUŽBO.

Beograd, 5. avgusta. Naš novi odpravnik poslov v Budimpešti Aleksander Cincar Marković je izročil svoje akreditivno pismo ministru zunanjih poslov.

Glasilo fašistovskih korporacij »Il Lavoro d'Italia«, ki izhaja dnevno v Rimu, je v svoji številki od 28. julija t. l. posvetilo tem Slovanom celo uvodnik pod naslovom »Sile re-

Dnevne vesti

KADAR DRŽAVA ŠTEDE...

voza orožja v Mehiko ter na ta način okrepe katoliške ter s tem obenem škodujejo socialistični vladi Callesa. Drugo vprašanje pa je, če bo mogla ameriška industrija s svojo zahtevo prodreti, ker bi taki odredbi odločno nasprotovali metodisti in pa pristaši Ku-Klux-Klana, ki so vsi zelo bojno razpoloženi proti katoliški cerkvi. Tudi ameriški poslanik v Mehiki Sheffield je odločno svaril predsednika Coolidgea pred odpravo prepovedi izvoza orožja v Mehiko, ker bi bila taka prepoved silno pristranska in bi mogla povzročiti ameriški vladi težke neprijetnosti pri predstojajočih kongresnih pogajanjih.

ZA AVTONOMIJO LJUBLJANSKE OBČINE.

Ker še vedno vedri in oblačni na ljubljanskem magistratu gerentska trojica pristašev SDS, kljub temu, da PP vlada že dolgo ni več na krmilu in ker so s tem gažene pravice ljubljanskega prebivalstva na samoodlobo v občinski upravi, je Jug. socialno demokratska stranka, (ki jo vodi Bernot), sklicala včeraj ob 20. uri sestanek v brezalkoholno restavracijo »Pod lipo«. Na ta sestanek so bile povabljene vse skupine, ki so zato, da se vrne Ljubljani avtonomija.

Sestanek se sicer ni posrečil tako, kakor bi bilo želeli, kar pa je krivda slabe organizacije sestanka, na katerem je prišlo h koncu do nestvarnega diskutivnega in »načelnega« obhajevanja. V interesu vsega ljubljanskega prebivalstva je, da se na prihodnjem sestanku, ki se bo vršil v ponedeljek take stvari eliminirajo iz diskuzije, ko je vendar potreba in nujnost mesta Ljubljane, da se prične spontana akcija vseh res ljudskih in demokratskih strank za takojšen razpis občinskih volitev, pri katerih naj se uveljavi splošna ljudska zahteva po odpravi sedanjega stanja v upravi mestne občine.

Sestanek je v imenu sklicateljice JSDS otvoril Kisovec, nakar je Bernot izjavil svoj osebni pesimizem glede možnosti kakšnega enotnega nastopa. Vendar je skrajni čas, da se nekaj ukrene. Predvsem se pa mora ljubljansko prebivalstvo zainteresirati. Predlaga, da se izvedejo poizkusne predvolitve na podlagi čistega proporea, na katerih rezultatu naj bi se združile skupine, to pa zato, ker sedanjí volilni red onemogoča nastop manjših strank. S tem predlogom je soglasal tudi Klemenčič.

Komur je odločno proti takim poizkusnim volitvam, ker so praktično neizvedljive in ne bi doprinesle nobenih realnih rezultatov. Predlaga obširno akcijo za doseg razpisa občinskih volitev.

Dr. Stanovnik je tudi proti poizkusnim volitvam ter je za akcijo potom shodov, obhodov in časopisne kampanje, s čimer naj bi se izsilil razpis občinskih volitev. Pri teh volitvah naj se vse stranke razen SDS združijo na enotni listi, da se vrže reakcionarje. Bivša Zveza delovnega ljudstva je pričela izvajati svoj moderni komunalni program, ki se ga je pa gerentski trojci polastil in se hoče z njim okoristiti. Sistem gerentstva ni ni zakonito predviden in je zato neupravičen.

Juvan izjavi v imenu Nar. socialistične stranke njeno pripravljenost za vsako skupno akcijo. NSS je odločno proti vsaki obliki občinskih komisarjatov. On predlaga plebiscit, v katerem naj se Ljubljana izreče, če je za avtonomijo ali ne. To da bi bil najuspešnejši nastop proti gerentstvu. (Naravnost senzacionalna izjava za sedanjost NSS, ki se sicer tako dobro razume s SDS.)

Gustinčič v imenu skupine bivšega »Del. kmečkega lista« se čudi, da je predlog o poizkusnih volitvah, na podlagi katerih naj bi se vnaprej razdelili mandati, izšel iz vrst delavske stranke. Predlog dr. Stanovnika o akciji se mu zdi nekoliko prerabel. Potrebno je osnovati akcijski odbor, ki naj zainteresira ljudstvo in vzpostavi enotno fronto še pri drugih važnih problemih, kakor tudi pri vprašanju ljubljanske samouprave. Skupina DKL se ne boji nastopiti tudi s SLS.

Sedež pletira v imenu delavske skupine »Zjedinenje« za enotno fronto vseh skupin, ki so na stališču razrednega boja, je pa proti sodelovanju s SLS. V imenu iste skupine predlaga Habe izjavo, ki formulira stališče »Zjedinenja« in ki pozivlja na enoten nastop vsega delavstva.

Komur pravi o stališču »Zjedinenja«, da je to le govor skozi okno.

Nato nastane živahna diskusija, ki pa je žal v glavnem zašla na postranski tir.

Komur očita socialistom, da niso odkritosrčni, kar dokazujejo volitve v »Delavsko zbornico« in njihove zveze s SDS. Bernot pa v zelo ostrem tonu napade SLS. Dr. Stanovnik nato protestira, izjavi pa pripravljenost SLS za vsako resno skupno akcijo. Nato zapusti zastopnika SLS sestanek.

Debata se je nadaljevala, nje edini pozitivni rezultat pa je, da se skliče v ponedeljek ob 20. v istih prostorih sestanek, na katerem naj se sklepa o nadaljnji akciji.

Beleške.

Potrebna konstatacija.

Konstatiramo, da ni »Jutro« tudi danes odgovorilo na odprto pismo dr. Vekoslava Kukoveca direktorju »Jutra«, dr. Albertu Kramerju.

Za smeh in kratek čas.

Edecevarsko »Jutro« je napisalo uvodnik o politični morali. Uboga morala, ki mora prenašati tudi take zagovornike.

Čudeži se gode.

V interpelaciji g. dr. Zerjav proti centralizaciji železniških nabavk čitamo tudi te-le spokorniške stavke:

»Centralizacija je velika pogreška s stališča obse državnih politik... Centralizem je glavni vzrok separatizma.«

Pa naj kdo reče, da se ne gode več čudeži, če piše take obsodbe centralizma celo g. dr. Zerjav!

V nekem nemškem listu čitamo: Zasebna železnica je v nekem mestu nastavila na postaji za tamošnja skladišča čuvalja. V svojo osebo varnost je imel čuvaj psa, ki ga je spremljal na njegovih potih. Ker je vršil čuvaj službo brezhibno in je železnica potrebo psa spoznala, je dovolila čuvalu mesečno doklado v znesku 5 šilingov za vzdrževanje psa.

Pred nekaj meseci pa je prevzela železnica država in ker, kot znano, nima država nikoli denarja, se je reklo, da treba varčevati na vseh koncih in krajih. Od tega štedenja je bil tudi zelo prizadet nočni čuvaj, kajti njemu so odvzeli doklado za psa. Ker pa je bila njegova plača že itak nizka, ni mogel psa sam več vzdrževati in ga je prodal.

Posledice tega so se kmalu pokazale. Izvršeni so bili opetovano vloni in država je morala povrniti škodo. Tatvine so bile vedno bolj pogoste in vlada je nastavila še enega čuvalja. Pa ni bilo nič boljše in tako je bil nastavljen še tretji, četrti in peti čuvaj. Končni efekt vsega štedenja pa je bil, da je prišlo mesto psa pet čuvaljev in en dvorni svetnik, toda tatvin je bilo še vedno več kot tedaj, ko sta čuvala skladišča samo en čuvaj in en pes.

— Zobozdravniško lečenje in OUZD. Napovedani članek smo morali vsled pomanjkanja prostora odložiti na jutri.

— Gospod dr. Ivan Shvegel nas naproša, da objavimo sledeče: »V zadnjem času sem opazoval, da se me titulira »baron«, kadar se slučajno omeni moje malenkostno ime v časopisih. Dovoljujem si konstatirati, da nisem baron, temveč se imenujem in pišem dr. Ivan Shvegel, Wilsonia, Bled.«

— Članom ZSV. Vojni tovariši! V strnjanih vstavah uprav kot nekje pred 12. leti bomo to nedeljo 8. avgusta korakali — ne v grozne bojne postojanke temveč — v divni kraj naše Gorenjske, na Brezje, da tam obnovimo svojo zvestobo, možato prijateljstvo; zaplakamo za padlimi in par hipov se ozremo k njej, ki smo jo tako zaupno na pomoč zvali v strašnih trenutkih. Bratje! Ta dan zavijmo zmagaj stran karstva vrat in v bratski slogi ga poživimo ter obnovimo daljne spomine. Polovična vožnja pod običajnimi pogoji: vozovnice z mokrim žigom, potrjene hranile, na Brezjah dobite še izkaznice. Tovariši na veselo svidenje 8. avgusta na Brezjah. — Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

— Zakaj so se znižale uradniške plače? Član vlade je izjavil nekemu novinarju: Vse finančne direktorije so dobile nalog, da ugotovijo efekt znižanja prejemkov državnih uslužbencev. Ko dobi ministristvo poročila, kar utegne trajati 10 do 12 dni, mogoče pa še dalje, po izračunalo celokupni finančni uspeh. Ministristki predsednik Uzunović je izjavil, da gre samo za začasno znižanje. To je res, toda ne ve se, koliko časa bo stvar trajala. Državni uslužbeni so se pritožili, da so se jim znižali prejemki v korist poplavljenec. To ni res. Znižanje je posledica splošne štednje v državnem budžetu, ki jo izvaja vlada in ki jo bo izvajala tudi v prihodnjem budžetu, ki pride meseca aprila pred parlament. Podpore poplavljenec se pred parlament. Podpore poplavljenec se izplačajo iz rednega budžeta. Cilj vladinega štedenja je ustanovitev državnega fonda po vzorcu predvojne Srbije. Ta fond bo služil za kritje izrednih in drugih kreditov. Treba ga je vsekako ustanoviti, ker so se črpala doslej sredstva za take izdatke iz drugih partij. Omenjena politika štedenja predvojne Srbije je omogočila uspešno izvedbo balkanskih voja izza let 1912—1913. Ob izbruhu balkanske vojne je imela Srbija prihranjenih 27 milijonov državnega denarja. S temi prihranki sta bili končani obe vojni.

— Projekt zgradbe železniške proge Beograd—Split. Nekí član vlade je izjavil te dni novinarjem, da je v vladnih krogih razpoloženje za projekt zgradbe železniške proge Beograd—Split ugodno. Ker pa je iz strateških ozirov potrebno, da se zveže Beograd tudi s Kotorom, bo treba odcepiti od glavne proge tudi postransko progo na Kotor. Zaveda pride v kratkem pred ministrski svet.

— Naredba o zgradbi uradniških stanovanj. Predvčerajšnjim je izročil minister za socialno politiko naredbo o zgradbi uradniških stanovanj ministrskemu predsedniku. Ministrstvo za socialno politiko ima za zgradbo uradniških stanovanj trenutno na razpolago 10 milijonov dinarjev. Naredbo mora odobriti še ministrski svet.

— Ameriški Rdeči križ za poplavljenec. Predsednik ameriškega Rdečega križa je nakazal za naše poplavljenec brzojavno 5000 dolarjev.

— Uradni list št. 70 z dne 2. avgusta 1926 objavlja: pravilnik za mednarodni zračni promet civilnih zrakoplovov nad ozemljem kraljevine SHS; naredbo o izločanju gozdnih površin veleposesev, potrebnih za preskrbovanje poljedelcev z lesom in pašo, po odredbah št. 41 ustave; pravilnik o opravljanju izpitov finančnih uradnikov za prevedbo v davčne uradnike II. kat. po št. 240 fin. zak. za l. 1926-27; maksimalne takse za nagrade zdravnikov, ki izvršujejo občo zdravniško prakso.

— Redukcije. V notranjem ministrstvu pripravljajo načrt za ukinitve nepotrebnih oddelkov in redukcijsko administrativnih uradnikov.

— Razpisano mesto sodnika. Odda se mesto okrajnega sodnika pri okrožnem sodišču v Ormožu, pravtako se odda vsa sodniška mesta, ki bi se izpraznila kakorkoli zaradi razpisa ali tekom razpisa. — Prošnje je vložit najkasneje do 20. avgusta 1926 pri predsedništvu okrožnega sodišča v Mariboru.

— Francoske štipendije za jugoslovanske dijake. Na predlog univerzitetnega profesorja dr. Martela je odredila francoska vlada 7 novih štipendij za slušatelje ljubljanskega vseučilišča, ki hočejo študirati na Franco-

skem. Z dosedanjima dvema je odrejenih za letos torej 9 štipendij. Razdeljene so takole: Od novih 7 sta določeni 2 za literaturo, 3 za druge znanosti, 1 za pravo, 1 za muziko, od dosedanjih dveh je določena 1 za literaturo, 1 pa za psihologijo. Razmeroma veliko število teh štipendij je dokaz, da je francoska vlada slovenskim dijakom zelo naklonjena.

— Sprejem kandidatov za žandarmerijsko oficirsko službo. V svrhu popolnitve žandarmerijskega oficirskega kadra sprejme komanda žandarmerije 30 novih oficirjev. V poštev pridejo rezervni poročniki in podporočniki v starosti 30 let z vsaj 6 razred: gimnazije. Prijave se sprejemajo do konca avgusta.

— Imenovanja pri kmetijskem oddelku ljubljanske oblasti. Pri kmetijskem oddelku ljubljanske oblasti sta imenovana: računovodja kmetijskih naprav Avgust Bukovec za oblastnega tajnika, potovalni učitelj za živinorej Fran Černe pa za uradnika v 6. skupini I. kategorije.

— Izpit za rezervnega administrativnega podporočnika inženjersko-tehnične stroke je napravil Doro Fakin iz Ljubljane.

— Iz vojaške službe. Poročnik bojnega broda Anton Klinar je imenovan za komandanta torpiljarke T 6; bivša rezervna poročnika Vladimir Perše in Vinko Sterle ter bivša rezervna podporočnika Danilo Fon in Ivan Pečar so prevedeni v rezervno s činom, ki so ga imeli »vojačasno«.

— Štedenje v Italiji. Predvčerajšnjim se je vršila v Rimu ministrska seja, ki ji je predsedoval Mussolini. Ministrski svet je sklenil, da se uvede v vsej državi enoten kruh, ki bo vseboval samo 80 do 85 odstotkov žitne moke; izdelovanje finega kruha in slaštic iz pšenične moke se prepove. Dalje se reducira v svrhu štedenja podprefektore in sicer se jih ukine od 167 85, to je okrog 57 odstotkov. Med drugim se ukinejo podprefektore v Čedadu, Gradiški, Pordenone, Tolmezu, Roveretu, Rivi, Tione, Tržiču, Voloski in Opatiji. Agende podprefektur prevzamejo prefektore.

— Prepoved alkohola na Danskem. Danska brezalkoholna društva so uvedla akcijo, ki stremi za tem, da bi se vršil tekom leta 1930, na Danskem plebiscit glede prepovedi alkohola. Kakor vse kaže, bo do tega plebiscita tudi prišlo. Zanimivo je, da se izjavlja profesor Hindheide, ustanovitelj treznostnih društev na Danskem, proti popolni prepovedi alkohola ter pravi, da sedanje izkušnje kažejo, da bi se moglo ljudstvo približati za abstinenco samo stopnjama in prostovoljnimi potomi.

— Mednarodni kongres za avtorsko pravo. Koncem septembra se vrši v Varšavi mednarodni kongres za avtorsko pravo, ki ga organizira vsako leto v kakem drugem mestu »Association Littéraire et Artistique Internationale«. To društvo je bilo ustanovljeno leta 1878. Za priprave tega kongresa je izvoljen organizacijski in izvršilni odbor, ki sestoji iz pisateljev, umetnikov in pravnikov, in katerega predsednik je Zemon Przesmicki.

— Avtomobilska nesreča pri Metliki. Te dni se je peljal potnik Narodne mlinske in gospodarske družbe v Zagrebu po opravkih z avtomobilom iz Novega mesta v Metliko. Z njim sta se vozili trgovčeva soproga Mara Preskerjeva iz Rajhenburga in njena 11 letna hčerka Silva. Avtomobil je vozil z veliko brzino. Kakih 500 metrov od mostu čez Kolpo je oster ovinek. Ko ga je sofer opazil, je bilo že prepozno. Zavrl je sicer z vso silo, kljub temu je odletel avtomobil na travnik, se prevrnil ter pokopal pod seboj vse štiri osebe. Sofer Josip Pičiga iz Kopra v Istri je bil na mestu mrtev, ostali trije pa so težko poškodovani.

— Usodepolna eksplozija lokomobile za mlatanje. V selu Bekteš pri Kutjevem v Slavoniji se je pripetila te dni usodepolna eksplozija. Kutjevski župan Milan Abramović je prišel v selo s svojo lokomobilo za mlatanje. Zavozil je v blaten jarek. Da bi bil pravil lokomotivo iz jarka, je kuril pod njo na vse pretege. Obenem je prosil celo množico kmetov, da naj mu pomagajo spraviti stroj iz jarka. Ker le ni šlo in se je lokomobila vedno bolj pogrezala, se je Abramović tako razjezil, da je zakuril prekomerno. K svoji nesreči je stal pri manometru ter kontroliral parni pritisk. Nenadoma je kotel eksplodiral in stroj se je razletel na kose. Pri tem je bil Abramović na mestu ubit, 43 drugih kmetov pa je bilo prepeljanih radi poškodb v bolnico.

— Preizkušnja Mihičeve bombe. Te dni so preizkusili v Mitrovici bombo, s katero je nameraval izvršiti Orjunaš Mihič na shodu v Stari Pazovi na Radici »atentat«. Preizkušnji so prisostvovali zastopniki državnega pravdnštva, sodišča in policije. Bombo so položili v zemljo, poleg nje pa so postavili psa. Mihič je bombo zažgal. Eksplozirala je, psu pa se ni zgodilo nič. Tako je torej ugotovljeno, da bomba ni bila nevarna ter je hotel Mihič Radica res samo ustrašiti. Vsled tega je bil izpuščen »atentator« takoj na svobodo, vsekako pa se bo moral zagovarjati radi pregreska zoper varnost življenja.

— Samomor radi nezaposlenosti. Strugarški pomočnik Milan Galogaža iz Zagreba je odšel pred približno 3 tedni nenadoma od doma. Dejal je, da gre prostovoljno v smrt, ker je že dve leti brez posla. Ker se ni več vrnil, se domneva, da je res izvršil samomor. Pri nas je pač za brezposelne tako poskrbljeno, ki nima niti prihrankov niti sorodnikov, ki bi mu dali začasno hrano in stanovanje, navadno ne preostaja drugega kot da gre beračič ali krast ali pa v smrt. Ker riskira v prvih dveh slučajih, da bo zaprt, se odloči nekateri rajši za poslednje.

— Samomor madjarskega veleizvoznika. V Budapešti se je ustrelil te dni tik pred dražbo znani veleizvoznik sošivja Hofmann, ki je nedavno napovedal konkurz. Hofman je izvažal v prvi vrsti fižol in lečo v južno Ameriko.

— Zagrebški prodajalci čevljev tožijo tvrdo »Bat'a«. Organizacija zagrebških prodajalcev čevljev je sklenila, da vloži zoper

tvrdko Bat'a tožbo radi obrekovanja v smislu § 52. tiskovnega zakona, ker je trdila baje v nekem inseratu, da zahtevajo prodajalci čevljev zvišanje carine na uvoz čevljev zato, da bi lahko svoje blago dražje prodali. Tožili bodo pa prodajalci osebno, ker se čutijo užaljeni oni, ne pa organizacija.

Prva gorska ocenjevalna v žnja za automobile in motocikle na Ljubelj

8. AVGUSTA

Prijave sprejema tajništvo Avto-klub, Ljubljana, Kongresni trg 1/1

— Kongres »Jugoslovensko-češkoslovaških Lig« in češkoslovaških organizacij in Slove-nije se bode letos vršil dne 7. in 8. avgusta v Ljubljani in na Bledu. Spored prireditve: Prihod gostov v Ljubljano v soboto 7. avgusta z brzoylakom ob 17.15. Sprejem na kolo-dvoru. Otvoritev kongresa ob 18.30 v mali dvorani »Kazine« v I. nadstropju. Dnevni red: I. Pozdravni govor predsednika Ljubljanske Lige dr. Alberta Kramerja. II. O kongresu Lig iz Češkoslovaške in Jugosla-vije v Pragi dne 8. julija poroč. g. Rasto Pustoslemšek. II. a) Organizaciji in delo-vanju Lig v Sloveniji in v Jugoslaviji vohbe poroč. dr. Avgust Reisman, b) o organizaciji in delovanju češkoslovaških društev poroč. sekretar v Svažu g. Dobrovyn. IV. O usta-novitvi Lig v Ptuj in Zagrebu poroč. g. dr. Salamon in g. Stjepan Parmačević. V. Debata. VI. Resolucije. VII. Zaključni govor predsednikov. Ob pol 21. uri skupna ve-čerja v restavraciji »Zvezdic«. V nedeljo 8. avgusta s turističkim vlakom ob 5.25 od-hod na Bled. Vožnja do Dobrave nato peš skozi Vintgar (tričetrt ure), v restavraciji pri Zmuru oddih (zajutrek), ob pol 11. uri odhod na Bled (1 uro). Ob 13. uri popoldne skupno kosilo v hotelu Sekovanič na Bledu, ob 15. uri razhod. Odhod z Bleda z zadnjim večernim vlakom. Večerja v Ljubljani stane 25 Din, pravtjokoli tudi kosilo na Bledu. Ker moramo najkasneje do četrtega 5. avgusta ve-deti, koliko oseb se udeleži večerje in obe-da, prosimo, da se do tega časa vsakdo pri-javi »Jugosl. češkoslov. Ligi« v Ljubljani na naslov g. Rasto Pustoslemška. Tu se je tre-ba prigrisati do omenjenega termina tudi vsem onim, ki reflektirajo na ceneno pre-nočišče ali pa na sobo v hotelu. — Prošnje za polovično vožnjo po železnici smo vložili, dosedaj še sicer nimamo rešitve, vendar je gotovo, da smemo z zanesljivostjo računati s to ugodnostjo. Kot delegata Lig v Češko-slovaški se udeležita kongresa generalni konzul g. dr. Otokar Beneš in ministerjalni svetnik g. A. Beringer.

— »BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana, Poljski nasip št. 10-4, pošlje vsakemu naročniku »Narodnega Dnevnika« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga ta-koj; ne bo Vam žal!

Ljubljana.

1— Kritičen dan za peke. Te dni je izvedlo mestno tržno nadzorstvo nenadoma kontrolo pri pekih. Rezultat je bil, da je uvedeno proti 15 pekornim primerno postopanje, ker so prodajali kruh, zlasti štruce, pod vago.

1— Griža. V zadnjem času se je pojavilo v Ljubljani več slučajev griže. Oblasti so ukre-nile vse potrebne mere, da se bolezen zatre.

1— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Pevske vaje se prično v ponedeljek, dne 9. t. m. V zbor vabimo dobre pevce in pevke, ki niso člani oz. članice drugih ljubljanskih društev in zborov. Vpisovanja v dne 5., 6. in 7. t. m. vsakokrat od 6. do 8. ure zvečer v društvenih prostorih, Narodni dom I. desno. — Odbor.

1— Vlom. Včeraj, najbrže v zgodnjih ju-tranjih urah, se je vltihotal v stanovanje reduciranega uradnika Vinka K. v Vodnikovih hiši v Kolodvorski ulici neznan tat ter ukra-del spečemu K. lepo novo obleko, perilo, ščipalnik, aktovko z raznimi listinami in uradniško legitimacijo ter vso gotovino v zne-sku 600 Din. Vlomilec, ki je skušal vlomiti popreje zamen v vsa druga stanovanja v hiši je moral odpreti vrata stanovanja z vitrihom.

1— Podofieirsko podporno društvo ljublan-ske garnizije priredi v soboto 7. t. m. točno ob 20. uri v ljubljanskem Mestnem domu za-bavni večer s plesom in šaljivo pošto. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Dopisi.

Guštanj. Iz Guštanj smo poročali navadno le dobre stvari. Danes pa naj poročamo o konsumu alkoholnih pijač. V teku prvega četr-tletja se je iztočilo v gostinlah: Pori 533 l (gosti večinoma delavci), trgovina Valentin Samic 495 l (odjemalci večinoma delavci), Rudolf Brundula, trgovec 401 l žganja in 153 litrov spirita (odjemalci kmetje in delavci), Kantina 401 l (zopet delavci), Sternjak, ka-varna 91 l, gostilna Strudel 11 l, gostilna Cvi-tanec 13 l, gostilna Orter 9 l, gostilna Franc Lečnik 104 l, (delavci), gostilna Milovnik 95 l. To je res ogromna množina žganja, ki ga po nepotrebnem zavživa naš delavec in se s tem še bolj uničuje. Doma pa gladujejo dostikrat žena in otroci. Da je tako, dokazujejo številni slabo prehranjeni otroci in slaba vzgoja ter razni prepri, ki bi v treznosti izostali. — Guštanj ima le okoli 1400 prebivalcev in ti popijejo v enem četrtiljetju 2218 litrov žganja in 153 litrov spirita.

Sport.

Ocenjevalna gorska vožnja na Ljubelj dne 8. avgusta 1926.

Automobilski klub Kraljevine SHS, Sekcija Ljubljana, priredi v nedeljo, dne 8. avgusta 1926 dopoldne ob 9.30 prvo ocenjevalno gorsko vožnjo na Ljubelj.

Ocenjevalna vožnja se vrši na državni cesti Tržiš (515 m) — Ljubeljsko sedlo (1366 m) s startom pri km 44.412 po 10 km dolgi progi in s ciljem vrh Ljubelja pri km 54.412.

Tekmovanje na tej ocenjevalni vožnji je dopustno za vse automobile in motocikle, ki so bili oblastveno dopušteni za javni promet, pod pogojem, da imajo njihovi vozači oblastveno predpisano izkazila za samostojno vodstvo prijavljenih vozil. Vozači motociklov pa morajo biti verificirani člani klubov, združenih v Savezu Motoklubov Kraljevine SHS. Izmenjava vozačev ni dopustna.

Prireditelj ima namen oceniti tekmujoča vozila in vozače na njihovo usposobljenost za gorske vožnje v težkem terenu.

Kolikar ni določeno kaj drugega, se vrši tekmovalstvo za automobile po pravilih Mednarodne zveze priznanih Automobilskih klubov v Parizu ter za motocikle po pravilih Saveza Motoklubov Kraljevine SHS.

Motorji tekmujejo pred avtomobili. Pri obeh močnejši stroji pred šibkejšimi, dirkalni avtomobili pa nazadnje.

K tekmovalstvu prijavljena vozila udeli Sportna komisija Automobilskega kluba Kraljevine SHS, Sekcija Ljubljana, v kategorije po njihovi nabavni ceni v Kraljevini SHS. — Stara vozila se ocenijo po nabavni ceni novega vozila slične tipe. Proti odločbi Sportne komisije ni pritožbe.

V vseh kategorijah motociklov in avtomobilov, če sta startala v kategoriji vsaj dva tekmovalca se nagrade najboljšim vozilom in najboljšim vozačem izmed seniorjev, juniorjev in novincev.

Kot senjore se smatra one, ki so na javnih tekmah že dobili nagrade, kot junjore one, ki so že javno tekmovali, ne da bi dobili nagrade in kot novince vse preostale.

Vozilu se prizna častna diploma, izmed vozačev pa prvemu med seniorji, junjori in novinci spominska plaketa.

Da se omogoči čim širši publiki prisostvovanje tekmam, bo skušal Automobilski klub

zasigurati si poseben vlak, ki bo vozil prilično okoli 6. ure zjutraj iz Ljubljane v Tržič in doseči polovično vožnjo.

Po končani tekmi se vrši skupno z vsemi tekmovalci izlet Automobilskega kluba Kraljevine SHS, Sekcija Ljubljana na Bled, koder se bodo ob 16. uri popoldne v Zdraviliškem domu razglasili uradni rezultati tekmam in razdelila darila.

Razdelitvi daril bo sledil zabavni večer s plesom.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 4. avgusta 1926.

Vrednote: Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 194, zaklj. 194; Merkantilna banka, Kočevje den. 90, bl. 90, zaklj. 90; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 103, bl. 104, zaklj. 104. — Blago: Deske smrekove, 20 mm, monte, ogleđane, fco vag. nakl. post., 1 vag. den. 450, bl. 450, zaklj. 450; deske smrekove, 25 mm, monte, ogleđane, fco nakl. post., 1 vag. den. 450, bl. 450, zaklj. 450.

BORZE.

Zagreb, dne 4. avgusta. Devize: Newyork ček 56.465—56.765, London izplačilo 275.05 do 276.25, ček 275.037—276.237, Pariz izplačilo 159.36—161.36, Praga izplačilo 167.38 do 168.38, ček isto, Milan izplačilo 275.05 do 276.25, ček 275.037—276.237, Curih ček 1094.8—1098.8, Berlin izplačilo 1349.25 do 1353.25, Dunaj izplačilo 799.25—803.25, ček 799.14—803.15.

Curih, dne 4. avgusta. Beograd 9.11, Newyork 516.875, London 25.1275, Pariz 14.40, Praga 15.3125, Milan 17.30, Berlin 123.05, Dunaj 73.075, Sofija 3.75, Bukarešta 2.40, Budapešta 0.007230.

To in ono.

NAŠA VOJSKA PRI RESEVALNIH DELIH O PRILIKI KATASTROFALNIH POPLAV.

Dopisnik »Vremena«, ki se je udeleževal sam obrambnih del na ogroženih nasipih, je napisal v listu o svojih utisih članek, v katerem pravi med drugim sledeče:

O priliki katastrofalnih poplav sem imel priliko spoznati našo vojsko, ta dragoceni biser. Ne ljubim slavošpevov niti super-

lativov. Toda, kar sem videl, je bil doživljaj, ki bi očaral tudi največjega revolucionarja.

Par beležke:

Pri Apatinu. Najbolj kritična linija Apatin — Monoštor. Tu so bile koncentrirane najboljše moči. Vodila se je gigantska borba. Bilo je čudo obrambe skozi in skozi trhljega nasipa. Ogromne mase materiala ogromni napori. Stotine in stotine voz so vršile kuluk. Manjkalo je pa delavcev za iztovarjanje materiala ter za planiranje ogromnih mas dovoženega materiala. Nastal je v delu zastoj, z njim pa je nastala nevarnost, da se nasip padere. Toda vojska je tu. Novih 300, novih 600 vojakov pride in situacija je rešena. Delali so dan in noč. In kako so delali! Kakor, da ima vsakdo od njih v Apatinu svoje domače ognjišče, kakor da skuša rešiti svojo lastno hišo in pridelek svoje lastne zemlje. Ni se brigal vojak ne za dež, ne za veter, ne mráz. Delali so po 16 ur na dan, več kot je »situacija« zahtevala. In oficirji. Bili so neutrudljivi, dajali so navodila, bodrili svoje »momke« po bratski, delali skupno z njimi.

Pri tem so bili vojski vedno v najboljšem razpoloženju.

Civilnih delavcev, ki so prišli iz najoddaljenjših krajev ter delali že tedne, se je polastila silna utrujenost, tako da so se vlačili kakor megle. Zato je bila situacija tembolj kritična. Toda vojska je bila tu.

Na nekem mestu je predrla voda nasip. Nenadoma se je koncentriral skoraj en cel polk. Inženjer da komandantu potrebna navodila. Tristo voz dovažna na 30 do 40 metrov dolg del nasipa materiala, toda niti trenutek ne zastaja delo. Grandiozna slika organiziranega dela. Z mrzlično naglo mečejo vrli vojski material v vreče ter ga nosijo na nasip. Barikada raste od minute do minute in v dveh urah je 2000 vreč na mestu in nasip je rešen. Ponoči je prihrumel nov val vode toda nasip, ki so ga zgradili vojski, vzdrža in nočna straža lahko mirno spi.

Bač: po katastrofi pri Bogojevu. Karavukovo je poplavljen, Božani in Vajeka je padla. Ampak Bač se drži. 1800 vojakov ga čuva. Vojni minister je tu in divizijski komandant. Treba je zgraditi nov nasip: v 24 urah se dviga v dolžini 1 kilometra velika barikada, nagromadeno iz 10.000 vreč zemlje in ogromne količine drugega ma-

terijala. Kapetani kažejo na zadržano vodo in vzklajajo: »Naš Verdun« In bil je res »Verdun« v borbi s silnimi vodnimi masami!

Tako je bilo vsepovsodi. Vsepovsodi je vojska triumfirala nad strašnimi valovi. Tehnika je dajala ideje, iniciativa, vojska pa je premagala vodo. In pri tem so vojski peli, peli pred delom, peli po dnevnem delu, peli po nočnem. Vladovalo je med njimi razpoloženje kot na svatbi.

Leto 1926 je bilo za našo vojsko leto slave, leto vojne, brez krvi, hvala Bogu.

POLJSKI PESNIK JAN KASPROWICZ UMRL.

Iz Varšave poročajo: Dne 1. t. m. je umrl v Zakopanih najslavnejši sodobni poljski pesnik Kasprowicz.

Jan Kasprowicz se je rodil leta 1860 kot sin poljskega kmeta v selu Szymbark (nekdanja pruska Slezija). Studiral je univerzo v Leipzigu in Vratislavi. Po absolviranju univerzitetnih študijah je delal nekaj časa v uredništvu nekega poljskega lista. Leta 1889 je izdal svoje prve pesmi. Nastopil je je kot liriki poljske vasi. Ni se pa omejil samo na opevanje krasote narave, temveč slikal je tudi s plantičnimi besedami bedo in trpljenje poljskega kmeta. V eni od njegovih najkrepkejših pesmi iz one dobe pravi: Ne stremimo za romantiko, niti za eksotičnim vonjem, naša poezija je odmev trpljenja narodov, hrepenenje po luči, kruhu in svobodi. Naša poezija ne pozna nobenih vizij in čudes. — Tak je bil njegov začetek. Preko vizij in čudes ga je povedel pozneje njegov demirni duh v najgloblje globočine in najdaljše daljave za izpopolnjenjem stremeče umetnosti. Vedno je moral zoper to ali ono protestirati, vedno je rebeliral zoper kaj: zoper usodo, zoper svet, zoper človeštvo, zoper svoj lastni jaz. Vse sodobne ideje je sprejel v svojo globoko kmetosko dušo, opredelil se je napram vsem življenjskim in svetovnim nazorom svoje dobe intenzivno se je zanimal za vsak velik problem, vedno se je vračal tja, kjer je začel in njegove zadnje pesmi so bile posvečene zopet poljski vasi. Njegova izredno komplicirana pesniška duša je iskala in našla svoj najlepši izraz v groljivo preprostih kratkih pesmicah.

Jan Kasprowicz je bil že dolgo vrsto let profesor literature na univerzi v Lvovu. Prevodel je tudi več angleških stvari.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Poglej me!« je dejal Bagheera in Mowgli mu je pogledal nepremično v oči. Čez pol minute je veliki panter obrnil glavo od njega.

»Vidiš, to je tisti vzrok,« je odvrnil in prestavil šapo po listju. »Niti jaz ti ne morem gledati v oči, in jaz sem se rodil med ljudmi in ljubim tebe, mali brat. Ostali te sovražijo, ker se njihove oči ne morejo srečati s tvojimi, ker si moder, ker si jim trnje izdri iz nog — zato ker si človek.«

»Vsega tega nisem videl,« je dejal Mowgli mrko in oči so se mu pomračile pod gostimi, črnimi obrvi.

»Kaj pravi džungelska postava? Najprvo udari, zatem se pa oglasi. Baš po tvoji brezskrbnosti vedo, da si človek. Bodi pameten. Srce mi teži misel, kedar Akela prihodnjič zgredi svoj plen — in na vsakem lovu mu je težje obvladati jelena — se obrne krdelo zoper njega in zoper tebe. Imeli bodo posvetovanje na skali in potem — in potem... Jo že imam!« je vzklil Bagheera in skočil pokonci. »Hitro se napoti do človeških koč v dolini, pa vzemi nekoliko rdečih cvetic, ki jih tamkaj pridelujejo, tako da boš imel, kedar pride čas, celo močnejšega prijatelja kot sem jaz ali Baloo ali oni iz krdela, ki te ljubijo. Dobi si rdečih cvetic.«

Z rdečo cvetlico je Bagheera menil ogenj, nobena

živa stvar v džungli namreč ne imenuje ognja s pravim imenom. Slehera žival živi v smrtnem strahu pred njim ter iznajde neštivilne načine, da ga opiše.

»Rdeče cvetlice?« je dejal Mowgli. »V mraku rastejo pred njihovimi kočami. Pridobim si jih.«

»Človešk mladič govori tako,« je dejal Bagheera ponosno. »Pomni, da rastejo v majhnih loncih. Hitro si dobi enega in ga imej pri sebi za čas potrebe.«

»Dobro!« je odvrnil Mowgli. »Pojdem. Ali pa gotovo veš, Bagheera moj, — ovil mu je roko okoli krasnega vratu in mu pogledal globoko v velike oči — ali veš gotovo, da je vse to Shere Khanovo delo?«

»Pri polomljeni ključavnici, ki mi je dala svobodo, za gotovo vem, mali brat.«

»Potem pa, pri biku, za katerega sem bil odkupljn, Shere Khanu poplačam vse in bržkone še malo po vrhu,« je dejal Mowgli; in odskakal je v džunglo.

»Človek je. Cel človek,« je dejal Bagheera sam pri sebi in se je iznova ulegel. »Ej, Shere Khan, nikdar ni bilo bolj zlobnega lova kot je bil tisti tvoj lov na žabo pred desetimi leti!«

Mowgli je bil že daleč, daleč v gozdu; tekel je, kar je mogel, in srce mu je bilo razpaljeno. Dospel je do jame, ko so se vzdignile večerne meglice, globoko zaspele in se ozri po dolini. Mladiči so bili z doma, ali mati Volkulja, ki je ležala v ozadju jame, je po njegovem dihanju spoznala, da njeno žabo nekaj skrbi.

»Kaj pa imaš, sin?« je vprašala.

»Ej, nič, samo Shere Khan nekaj kvasi,« je zaklical nazaj. »Necoj lovim po izoranem polju,« in udrl je skozi grmovje proti reki na dnu doline. Tam se je ustavil, kajti slišal je tulenje krdela, ki je lovilo in bekanje Sambhurja, katerega je lovilo, in njegovo sopihanje, ko so ga ustavili. Tedajci se je čulo zlobno, pikro tulenje mladih volkov: »Akela! Akela! Pustite, naj Sametni volk pokaže svojo moč! Prostor za voditelja našega krdela! Skoč! Akela!«

Sametni volk je bil moral skočiti in zgrešiti cilj, kajti Mowgli je slišal, kako je bil šavnisl z zobmi in zatem zabeskal, ko ga je Sambhur s sprednjo nogo sunil, da se je prevail.

Mowgli ni čakal, da bi slišal še kaj več, temveč je udrl dalje; lajanje je skoraj utihnilo za njim, ko je pritekel do žitnega polja, kjer so bivali vaščani.

»Bagheera je resnico govoril,« je sopihal, ko se je lagodno usedel ob oknu neke koč v klajo. »Jutri je veliki dan za Akelo in za mene.«

Nato je pritisnil obraz ob okno in cpazeval ogenj na ognjišču. Videl je, kako je kmetova žena ponoči vstala in netila ogenj s črnimi kosi; in ko je jutro napočilo in so meglice bile vse bele in mrzle, je videl, kako je kmetov otrok vzel pleten lonec, ometan znotraj z zemljo, ga napolnil s kosi žarečega oglja, ga vtaknil pod oblacilo in odšel iz hiše, da bi poslužil krave v hlevu.

(Dalje prih.)

Obvestilo!

Cenj. občinstvo se obvešča, da se je tvrdka ŠAGRIN - ŠKRBEČ - BARTOL preselila iz Kralja Petra trga 3 na Miklošičovo cesto šte. 6.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„TRIBUNA“, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Krasne dekoracijske patent-divane v plišu

vam nudi izredno poceni

Rudolf Sever, Ljubljana, Gosposvetska 6. Vabim na ogled!

Na dobro

domačo hrano se sprejmejo abonenti. Stari trg št. 34/II., levo vrata št. I.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroj so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

za dom, obri in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. — Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČJSKI BUREAU LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj DUBIED.

Mali oglasi.

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—.

Ekonom in lesni manipulant

28 let star, neoženjen, govoreč več jezikov, išče primerenega mesta. Zamore položiti tudi 50.000 Din kaveje. — Vprašanje na upravo tega lista pod »Stalna služba«.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dci v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri Karel Prelogu, Ljubljana, Gosposka ul. 3. — Stari trg 12.

Motorno kolo

2½ konjskih sil. Pa. NSU v brezhibnem stanju. Cena 6000 Din. Izve se v upravi »Nar. Dnevnika« v Ljubljani.

DRVA - ČEBIN

Woltova 1/II. - Telef. 56.

Uprava „Narodnega dnevnika“ prodaja makulturni papir kg Din 4.50.

Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“!